

§ 380

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle varavaltuutettu Aino Tuomisen ym. valtuustoaloitteesta koskien kävelyalueita koulujen ympärille koulumatkan turvallisuuden ja pihan viihtyisyyden parantamiseksi

HEL 2022-005412 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta päätti panna asian viikoksi pöydälle.

Käsittely

Pöydällepanoehdotus:

Amanda Pasanen: Pyydän asian viikoksi pöydälle.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti panna asian viikoksi pöydälle Amanda Pasasen ehdotuksesta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Jussi Yli-Seppälä, liikenneinsinööri: 31037054
jussi.yliseppala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 13.04.2022 Tuominen Aino Kävelyalueet koulujen ympärille koulumatkan turvallisuuden ja pihan viihtyisyyden parantamiseksi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupunki osallistui vuosina 2020–2021 Partnership for Healthy Cities -hankkeeseen. Bloomberg Philanthropies -säätiön tukemaan Partnership for Healthy Cities -verkostoon kuuluu maailmanlaajuisesti 70 kaupunkia ja se toimii yhteistyössä Maailman terveysjärjestö WHO:n sekä terveysjärjestö Vital Strategiesin kanssa. Suutarinkylän peruskoulu valittiin pilottikouluksi hankkeeseen.

Pilottihankkeessa lapsille annettiin mahdollisuus osallistua kouluympäristön muutoksien suunnitteluun. Suutarinkylän peruskoululla Töyrynummentie muutettiin pihakaduksi ja sen varrelle tuotiin istutuksia ja penkkejä. Koulun pihaan tuotiin liikkumiseen ja leikkeihin kannustavia puisia ”luotoja” ja koululaisten kanssa pihaan toteutettiin katumaalauksia. Lisäksi runkolukittavia pyörätelineitä tuotiin lisää.

Suutarinkylän peruskoululla toteutetussa pilottihankkeessa tavoitteena oli muodostaa toimintamalli, jolla saadaan lisättyä kävelen ja pyörällä tehtyjen koulumatkojen houkuttelevuutta ja turvallisuutta muokkaamalla koulun piha-alueita ja lähiympäristöä. Luotu toimintamalli on monistetavissa kaikissa Helsingin kouluissa. Se antaa kouluille vapauden soveltaa mallissa esitettyjä toimenpiteitä parhaaksi katsomallaan tavalla, kunhan ne tukevat kaupungin tavoitteita lisätä kävelen ja pyörällä tehtyjen koulumatkojen määrää. Hankkeen loppuraportti on saatavissa osoitteessa: <https://www.hel.fi/static/liitteet/kaupunkiymparisto/liikenneja-kartat/pyoraily/PHC-loppuraportti.pdf>.

Toimintamallin jalkauttaminen Helsingin kaikkiin kouluihin vaatii monen kaupungin toimialan välistä yhteistyötä ja resurssien kohdistamista. Toimintamallin jalkauttamista ollaan parhaillaan miettimässä Helsingin hyvinvointisuunnitelman (HYTE) päivittämisen yhteydessä. Vastuutahojen ja toimenpiteen määrittely tarkentuu loppuvuoden 2022 aikana.

Muita kävelyn ja koulumatkojen turvallisuuteen liittyviä toimenpiteitä on esitetty muun muassa Kävelyn edistämishjelmassa ja Liikenneturvallisuuden kehittämissuunnitelmassa vuosille 2022–2026. Ohjelmat hyväksyttiin kaupunginhallituksessa maaliskuussa 2022. Kävelyn edistämishjelmassa on määritelty toimenpiteiksi muun muassa kävelyn suunnitteluohjeen laatiminen, jalankulkuverkoston hierarkian määrittäminen ja kävely-ympäristön kokeilut. Näissä toimenpiteissä voidaan huomioida koulujen ympäristöt yhtenä lähtötietona ja toimintaympäristönä.

Liikenneturvallisuuden kehittämissuunnitelmassa vuosille 2022–2026 on esitetty toimenpiteenä ”Koulujen ja koulureittien liikennejärjestelyjen turvallisuustarkastelut”, joissa tarkastellaan erityisesti saattoliikennejärjestelyjä, koulujen logistiikan järjestelyjä ja koulujen pihojen liikennejärjestelyjen kytkeytymistä katuverkkoon sekä rauhoitetaan koulujen lähellä olevien paikalliskatujen liikennemääriä ja ajonopeuksia. Pääverkolla tarkastetaan läheisten kadunylitysten turvallisuus. Toimenpiteessä tutkitaan alueellisten liikenneturvallisuus selvitysten tarkastelun ulkopuolelle jäävien koulureittien turvallisuutta. Toinen asiaan liittyvä toimenpide on ”Alueelliset liikenteen rauhoittamissuunnitelmat”, joissa tarkastellaan liikenteen rauhoittamista alueittain yksittäisten katujen sijaan. Rauhoittamiskeinot kohdentuvat paikallisverkkoon, ja niihin sisältyvät ajonopeuksien hidastamistoimenpiteet, läpiajon hillitseminen ja liikennemää-

rien vähentäminen. Lisäksi päivitetään liikenteen rauhoittamisen periaatteet erilaisilla alueilla ja kaduilla (aiemmat vuodelta 2009). Kolmas asiaan liittyvä toimenpide on ”Alueelliset liikenneturvallisuus selvitykset”, joissa koulujen lähiympäristöjen liikenneturvallisuus on yksi tarkasteltava aihekokonaisuus.

Yhdessä näillä edellä mainituilla toimenpiteillä huomioidaan ja toteutetaan aloitteessa esitetyt toimenpide-ehdotukset. Kävelyalueiden lisääminen ja läpiajoliikenteen rajoittaminen pitää tarkastella kunkin koulun kohdalla erikseen. Mikäli koulu sijaitsee tonttikadun varrella, ovat mahdollisuudet rajoittaa autoliikenteen määrää ja ajonopeuksia hyvät. Jos koulu sijaitsee suoraan vilkkaan pääkadun varrella, läpiajoliikennettä ei usein ole tarkoituksenmukaista ohjata muulle katuverkolle eikä kävelyalueen lisääminen ole tällöin mahdollista pääkadulle koulun kohdalle. Tällöin voidaan kuitenkin varmistaa kadunylitysten turvallisuus muilla tavoin ja esimerkiksi tarvittaessa alentaa nopeusrajoitusta pistemäisesti. Lisäksi on mahdollista valvoa ajonopeuksia automaattisella kamera-valvonnalla. Liikenteen rauhoittamiseen liittyvät ratkaisut tarkoittavat yleensä investointitarpeita, jotka selviävät tarkemman suunnittelun yhteydessä. Saattoliikennettä koulujen lähiympäristössä voidaan vähentää infrastruktuuriin liittyvien toimenpiteiden lisäksi myös kampanjoinnilla ja tiedottamalla, joista ovat vastuussa kaupungin eri toimialat yhdessä muiden toimijoiden, kuten Liikenneturvan ja Helsingin liikenneturvallisuuksyhdistyksen kanssa.

Esittelijän perustelut

Valtuustoaloite

Varavaltuutettu Aino Tuominen ja 25 muuta valtuutettua ovat tehneet 13.4.2022 seuraavan valtuustoaloitteen:

Kävelyalueet koulujen ympärille koulumatkan turvallisuuden ja pihan viihtyisyyden parantamiseksi

Monen koulun ja päiväkodin edustalla kulkee Helsingissä vilkas läpiajoliikenne, jota lisää koululaisten tuominen kouluun omalla autolla. Tämä lisää onnettomuusriskiä pienille koululaisille, ja aiheuttaa tarpeetonta saaste ja meluhaittaa koulun pihalle. Liikenne koulujen ympärillä heikentää koulumatkaa jalan ja pyörällä kulkevien lasten turvallisuutta.

Pariisissa on päätetty viime vuonna muodostaa kävelykatualue 80 koulun ympärille. Alueilla on joko läpiajo kielletty kokonaan tai rajattu nopeus 20 km/h nopeuteen yhdistettynä lisärajoitukseen, jotka ovat voimassa koulun alkamis- ja loppumisaikaan. Me valtuutetut ehdotamme, että Helsingin kaupunki selvittää vastaavia liikennerajoituksia koulujen ympärille koulun alueen viihtyisyyden ja koululaisten turvallisuuden pa-

14.06.2022

Asia/23

rantamiseksi. Kävelyalueita ja läpiajon rajoittamista voisi aluksi pilotoi-
da muutamilla valituilla sopivilla kouluilla.

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa anta-
maan lausunnon kaupunginhallitukselle 23.8.2022 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Jussi Yli-Seppälä, liikenneinsinööri: 31037054
jussi.yliseppala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 13.04.2022 Tuominen Aino Kävelyalueet koulujen ym-
päriille koulumatkan turvallisuuden ja pihan viihtyisyyden parantamiseksi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano